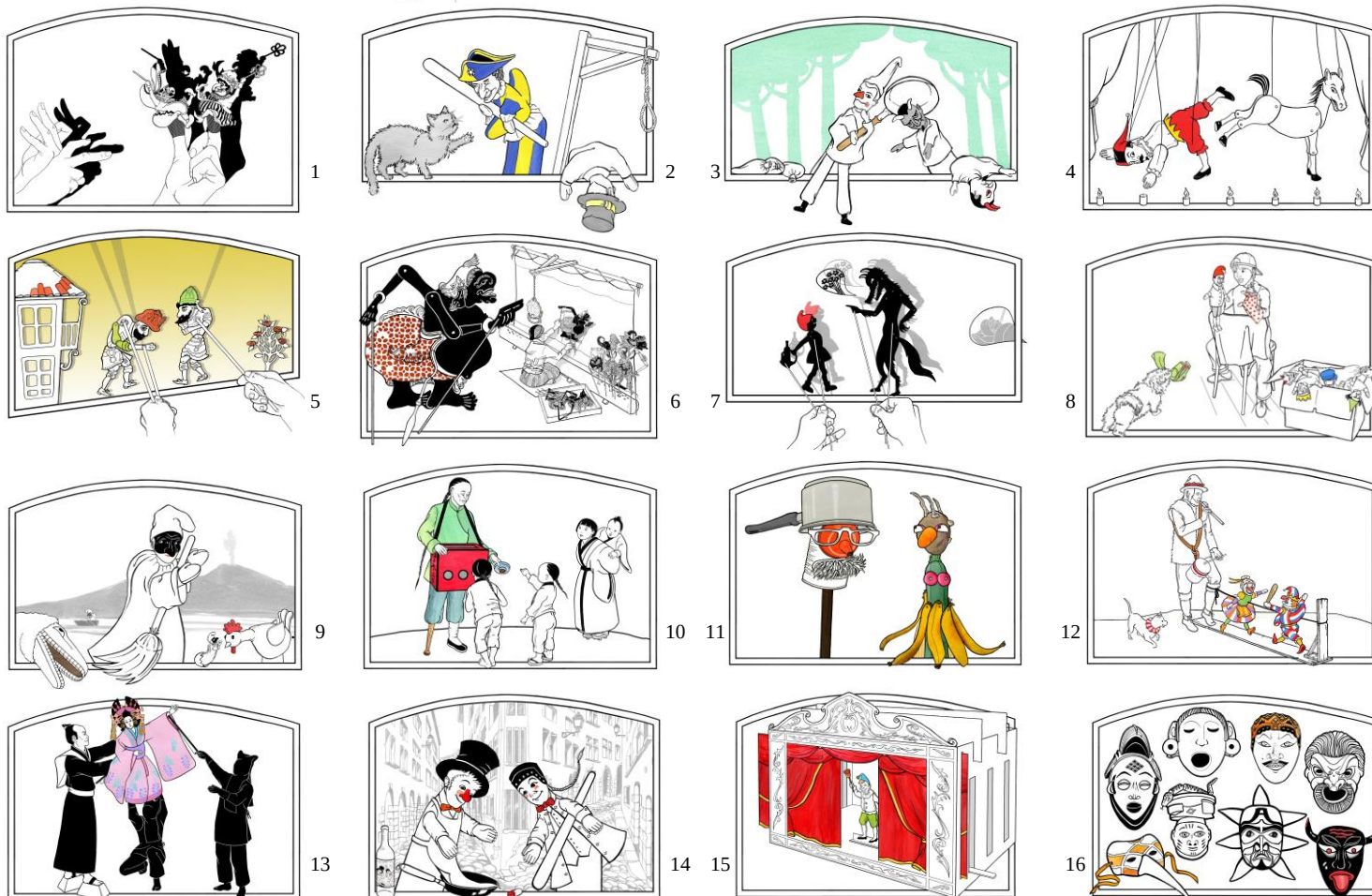

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABBEL DoePAK DuPAK
Nr. 163

Een handvol prenten: poppentheaterfiguren en -technieken

Bovenstaande illustraties uit de reeks *Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren* maken deel uit van een educatieve, audiovisuele en interactieve multimedia presentatie. Deze is in het *Poppenspe(e)lmuseum* te bekijken via een informatiezuil met een aanraakscherm (touchscreen). De beeld-, tekst- en film informatie is ook beschikbaar op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. Alle documenten (pdf-bestanden) op de website bevatten hyperlinks. Behandelde onderwerpen: het papiertheater [15], het handschaduwspel [1], de kijkkast [10], de popjes op de plank [12], het objecttheater [11], Karagöz uit Turkije [5], Semar uit Indonesië [6], bunraku uit Japan [13], de ombres chinoises [7] en het handpoppenspel [8]. Jan Klaassen en Katrijn, Pulcinella uit Napels [9], de Hongaarse Vitéz László [3], Gašparko uit Slowakije [4] en de Franse Guignol [14] en Polichinelle [2] komen tot leven in hun strijd met de Dood, de duivel en het monster. Ook zijn hun onafscheidelijke attributen te zien, zoals de bezem, de knuppel, de koekenpan, de mattenklopper en de galg. Woordraadsels, een (strip)-verhaal, maskers [16], een tekening, vingerpopjes en een kleurplaat nodigen uit tot de activiteit *Zelf eens proberen?* In de digitale versie verwijzen de illustraties en de gekleurde woorden naar websites, filmpjes en documenten. In de museumwinkel is een map verkrijgbaar met een printversie van deze uitgave, omvattende meer dan vijftig eenzijdig bedrukte pagina's (formaat A4).

Wil je nog meer te weten komen over het poppenspel? Maak dan een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs, waarbij je ook nog eens kans maakt op een vrolijke *poppenstrip*. Op www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseum.nl vind je informatie over het museum, de thema-exposities, uitgaven en de collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over tal van poppentheatertechnieken, -attributen, -figuren en -personen. Illustraties: *Elsje Zwart* ©. Concept: *Otto van der Mieden* © (2013). Hyperlinks: klik op de cursief gezette woorden. *Applaus!*

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: dagpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodge stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.